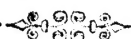

નકશે સુલેમાની

ભેદ

શદાદી બેહુશતકા ઊરદુ ખેલ.

નાટક ત્રીન બાળકા.

વાસ્તે આસો આંમકે છાપકે ઈજ્જતાર કીયા.

જમનાદાશ ભગવાનદાશની કંપની.

જખાંને ઊરદુ બાહુરે યુજરાતી

હરેક તગંહકી બીઆદલી ઓર ફસાહતકે સાથ

બકોશીય ઈજ્જતાર કીયા.

યે કીરસા સન ૧૮૬૭ કે ૨૫ મે આકટ મુજબ ૨૭૪૨

કીયા હયે ઈસ વાસ્તે કીસીને બગઝેર હુકમ હમારે

ઈસ કીરસેકા કોઈની બાબ છાપના નહી.

મુબઈ

ઈમ્પીરીઅલ પ્રેસમે છાપા.

ઈ. સ. ૧૮૮૩. સને હીજરી ૧૩૦૦.

કીમ્મત ત્રીન આને.

૧૮૨૦

નકરો સુલેમાની

યા ને

શદાદી બીહીશતકા ઊરદુ ઓપેરા.

—૦:૦:૦—

તખતા.

મુજકરશાહ..... હુસનખાદકા તખ્તેનક્શીન.

મહેરઅંગેજ..... મુજકરશાહાકી બેટી.

વજીરે આગમ... મુજકરશાહાકા વજીર.

કોટવાલ..... હુસનાખાદકા.

કોખાદ..... ... ઈસ્કહાન શહેરકે અમીરકા લડકા.

શદાદ... .. હકુશાનકા આદમી, કોખાદકા નૌકર.

ગુંગી... .. શદાદકી ઓરત.

શહેજીત... .. એક શીરસતા. ગયેખી ખખર દેનેવાલા.

આમ્રમાન પરી. પરીઓકી સરદાર.

ઈસમાલ નોગી. ભૂતોકા શાહ.

કમકીયા દેવી. } ઈસમાલ નોગીકી ચેરી.
બૂના ચમારી. }

ઉસ્કે સીવા દેવ, નોગી, ખાગખાં, વ દરખારી, નકરો,
વગયેરાં, વગયેરાં.

—:૦:—

શાહ, વજીર, અમીર, હિમરાવ ઔર સખ
દરબાર મુનાજાત કરનેમે મશગુલ હયે.

રાગ—બીહાગ.

(લયેલી લયેલી પોકાઈ મયે ખનમે) એહી તરજ.

હમ્દ ધિયારખ હયે તુજકુ સઝાવાર;
દોનો આલમકા તુંહી હયે મુખતાર—હેક.
બાદશાહ હયે તું જીનો બશરકા,
ઔર માલીક હયે શમશો કમરકા,
આસમાનો જમીકા તું સરદાર—હમ્દ,
તેરા જુલ્લા હયે હર શયમે ઝાહેર,
ખેશુખા હયે તું હર સયપે કાદેર,
તંહા દેખો વાંહા હયે તમુદાર—હમ્દ.
તું હયે ખાલીક ઔર હમ હયે મખલુક,
તું હયે ગજુક ઔર હમ હયે મરજુક,
તું હયે ગફ્ફાર હમ હયે ગુનેહગાર—હમ્દ.
તું હયે શરતાજ શહીકા જીશાં,
ઔર ગદાઓકા હાંમી હયે હરઆં,
ખેકસો નાદીમોકા નીગેહ દાર—હમ્દ.
વરકમે તેરે કાઝીર જામાં હયે,
ઔર બયાં તેરા સખ લા બયાં હયે,
એ હરીફ હયે ખીઆરા દીલ અફગાર—હમ્દ

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવાનખાના.

(બાદશાહકો ફરજન ન હોનેસે ગમ કરના).

(શીરાતા હયે હમે કાંકાં એ કીસ્મતકા બદલજના) એકી તરજ,
બાદશાહ—નહી અબ જીસ્તકા ઉમીદ મુતે મેરી ખુદાયા હમે;
મુતે ઈસ દરદને ખેજાં ખીલકુલ હી બનાયા હયે—ટેક.
સહી શાહી તો મએને કી હમેશાં દારે કાનીમ;
મ્વાશીક વાયદેકે પએગામ, અજલકા અખતો આયા હયે—નહી
નહી મરનેકા મુજ્જો દર, રહુંગા કબ તલક જાંદા;
જવાની પુરી હો કે મુ, ખુગપે મે દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપુ કીસ્સે શાહી, નહી ફરજાંદ હયે મુજ્જો;
બ વખતે મર્ગ અમેગમ, એ મેરે દીલકો છાયા હયે—નહી.
ઈનાએત એક દુખતરકો, કીયા હયે ફજલસે અપને;
નહી ઉરસે ચલે શાહી, એ અંદેશાં સમાયા હયે—નહી.

અયેત.

અફસોસ હમે કે બાગહો ઐર ઉરમે નહો ફુલ;
અએસા અમન હો સખતખી તો ઉસપર ખાકો ધુલ;
અફસોસ હમે કે જહાડહો અગર ઉસપર ન હો ફુલ;
કીંટ નહી દરખત અએસાહી ઉગતેહી ગયા જલ;
અફસોસ હમે કે હશમતો દૌલતખી હમે બેશુમાર;
લેકીત નહી હમે વારીસ, તો ઉરકો કબ હમે કરાર;
હીલાહી સીતમ હમે અલમ હમે ઐર તીસપર ગમ;
ફરજાંદે ન હોનેસે ધુંટતા હમે મેરા દમ.

(આયેનાકા કૂટના ઐર દો પરીઓકા જાહીર હોના.)

(મોગ સર્ધયાં કરે ચતગર્ધરે) એહી તરજ.

પરી—નાહક દતિના તું રંજ કાહે પાવેરે,

રંજ પાવે દુઃખ ઉકાવે, નાહક જીઆ તું જલાવેરે-ટેક.

પાવે પાવેરે તું મનકી મુરાદ અપની;

વારીસ શાહીકા તોરે ધર આવે—નાહક.

દેના દેનારે શાહ તું ઉરેકો રીયાસત,

નકશે સુલેમાની જો ડોઈ લાવે—નાહક.

(શાહાકા જવાબસે બેદાર હોના ઐર ગભરાના.)

બચેત.

બાદશાહ—હીજાહી એ કીયા મએને દેખ્યા હયે જવાબ;

દોરો અએ હયેલે કારો શીતાબ;

(વજીર, કુતવાલ, અમીર સખ દોડ આતેહયે.)

(તકકા હોતા હયે અએસાળી ગુલઅનદામ કંહી) એહી તરજ.

સખ—ગુજરા કયા અંદેશા હમકો શાહેજશાન કહે;

કયા ક્રિયા આહાતેહો બનદોકો ફરમાન કહે—ટેક.

કીસલીએ મુનતેસીર દતિને હવે હો અએ શાહા;

કોનસે ગમને ક્રિયા આપકો હએશાન કહે—ગુજરા.

હએ અફસોસ અએ શાહા, કીયુ નહી દેતેહો જવાબ;

બંધ કીયુ આંખે કીયે, હો કીયુ પરેશાન કહે-ગુજરા.

(વજીરે આગે શાહાકા વસીએતનામા કરના.)

(ખુદાયા શુકર અએ પરવરદીગાર) એહી તરજ.

શાહા—અયે હયેલેકારો તુમસે અબ હુઈ રખસત હમારી હએ;

હુઈ હયે જાંદગી પુરી બચ, અબ મરનેકી બારી હએ-ટેક.

મગર એ યાદ રખા લાવે તો નકશે સુલેમાની;
 મેરા તખ્ત ઉરેકો દેના, તુમ રીયાસત ઉરકી મારી-અરે.
 મહેરઅંગેજ મેરી દુખ્તરકીવી ઉસે કરો શાદી;
 મેરેતો નખલકે ગુલખર મે વો ગુલ પ્યારી હયે—અરે.
 ખુદા દે સાધમેરે મરનેકા તુજ્જો અએ મેરી ખેટી;
 તેરેતો વાલીદકી અરપે અજલપર અબ સવારી હયે—અરે.
 (શાહાકા મરના મહેરઅંગેજકા ગમ કરના.)

(હાએ એ અનધેરી ગાર) એહી તરજ.

મહેર—દારે પીતા માહે માર,
 નેનન નાહી બાંધ કરોજી ઉજરા સગરા દયાર,
 બેવારી સખ હો ગઈ દુખીયા વાલીદ નાહી સીધારેરે,
 જીનેપે હમરે ધુલ પરેરે તો તુમ ન હો મરદાર-ટેક.
 બેએન હયે એ ખેટી તેહારી ખોલત નહી ખાતભી એક;
 રોરો મએને અંખીઆં સુખઈ હો જીતું હુશીયાર-દારે.
 બાપ મારે કએસઈ નીંદ, તોહોકો એનસે કએસા તું સોયા;
 ખોલ અંખીયા તોરે પઈઆં પરત હું દયાકી બાંગદદાર-દારે

—0:0:0—

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રેરતા.

(ગએરત ન આઈ તુજ્જો કુચ યાર બેશરમ) એહી તરજ.

કોબાદ—મએ કબતલક ફલક સહું તેરા સીતમ ભલા;
 ઈસ મુફલસીમે કીંઉ રખું સાખીત કદમ ભલા-ટેક.
 માહોતાજ એક નાનકા તુંને કીયા મુજે;
 ઈસ ગમીએ જીતે રહે કએસે અમ ભલા—મએ.

લગકા અમારકા હું મએ અબ હો ગયા ફકીર;
 ઈસ ગમમે કીંદિ ન હાએ છુતે મેરા દમ ભલા-મએ.
 યા જર નો મેરે પાસ તો આતેયે દોરબ સબ;
 ઐર મુફલસીમે કાસકો હોવે મેરા ગમ ભલા-મએ.
 એક હબશી મેરા નોકર હએ કહેતા હએ વોભી યું;
 મએ નોકરી કરે કીયું બેદામી દીરમ ભલા-મએ.

(શદાદકા આના ઐર કોબાદસે રજા આહાના.)

(કંગનવા મેરા કરસે સરક ગયોરે) એહીતરજ.

શદાદ-નોકર ન મોહે અપના તુમ અએ સાહેબ જનોરે-ટેક.

કોબાદ-હુવા ખેવકા તું કએસા,

શદાદ-હમકો આહીએજ પેસા—નોકર.

કોબાદ-પએસા કાંદાસે લાનારે,

શદાદ-તો મએબી હું ખીગાનારે—અબ દીજએ મુજકો રજા,

કોબાદ-નહી હાથમે હએ કોરી,

શદાદ-કયેસી બજારમે જા દોરી,

કોબાદ-નહો શદાદ મુજસે ખેવકા તું મેરા માનોરે—કાંહોગા

તેરા જાના.

શદાદ-મીલે જીમજા પેટબર ખાના—નોકર.

કોબાદ-હમ હએ મુફલીસ ખીચારેરે,

શદાદ-ફોટ નસીબ તુમારેરે,

કોબાદ-ખોયા સબ અપના માલો જર, ખુલે બજત કબ અપના,

શદાદ-એતો હો ગયાજ સપના,

કોબાદ-તોબી હકસે ઉમીદ રખતે હએ તુમ દીલમે હાનોરે-નોકર.

(એતો મજબુદી હોગા દીવાના) એહીતરજ.

કોબાદ—તંગ મુજપે એ કએસા જમાના, અપનાભી હો રહો
હમે ખીગાના.

લાએકો દેતાયા આબદના અબ નહી મુજકો મીલતા હમે ખાના;
કીસકો જ શકલ અપની બતાના, બસ ખીયાખાન જકે બસાના;
છોરી શદાદ મએને એ બસતી, તેરાજ આહે વાં તુને જના.

(કોબાદ જાને આહતા હયે ઉસકો રોકે.)

(ગોરી ચલી આસરે શીરખી કબુ આના) એહીતરજ.

રાદાદ—એ દનદોરા શેહેરકે વજરને શીરવાયા;

ઈસ મુલકકે શાહકો મૌતને આ દબાયા;

મરતે વખત વસીઅત કરવો મરાહમે દાના;

જસકે પાસ સુલેમાની નકશ નો તુમને પાના;

ઉસકે સરપર રખના તાજ મેરા શાહાના;

મેરી દુખતરકાભી શાહર ઉસેહી બનાના;

વો નકશ માલિ ગર મુજકો તો શાહી પાયા.

ઈસ મુલકકે શાહકો મૌતને આ દબાયા.

(જાલીમ જાનીરે) એહી તરજ.

કોબાદ—કાંહાં શાહીરે આર કાંહાં તું ગુલામ બજા—ટેક.

નકશે સુલેમાની પાવેતો હો શાહ તેરે હાથ કીસતરે
આવેગા, કાંહાં.

જગલ ખસાતા હું મએતો અબ જકે કર બાદશાહી
તું અએ બેવકા—કાંહાં.

(લટનકસે હમ જાતે જંગપર હજરત બાહાદુર સટકત) એહીતરજ.

રાદાદ—પુરવ પછમ ઉતર દખન હુંડું જાકર મએ ઈસ આન;

જમીન તોડું આસમાન ફોડું પર ન છોડું નકશકા

ધ્યાન—ટેક.

ઝાડી ખાડી પાહાડી કાડી પાકે તાડી હું મસતાન;
 ઈઆતો યાહાંકા શાહાખનુ યાકે દેખું કબરસ્તાન-પુરવ.
 દેવાંકો ઠોકું જીનકો પીટું સાગ જીનકું પરસ્તાન;
 વાંખી ગર નહી પાવુંતો મસાનમે અખજ સયેતા
 ન—પુરવ.

અરમન જરમન ઇંગલન્ડ રૂસી ફ્રેન્ચ ચીની તુરકસ્તાન;
 કલકતા મદરાસ દેખુ દેખુ સાગ હીંદુસ્તાન-પુરવ.

—:૦:—

આખ પહેલા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

જોગીઓંકા તપ કરનાં.

(અપને શાહાજદે આલમકે લીયે) એહીતરજ.

સખજોગી-હરસે ધીયાન લગાવો સાઈજી હરસે ધીયાન લગા
 વારે—ટેક.

લકડીસે તુમ હાડ જલાવો, ખાલ જલાવો જોએસે ધાસ;
 ઈયાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગા
 વારે—હરસે.

આયા દમતો આદમ હમે ઐર દમ નહીતો મેદમ હમે;
 દમપર નાહી રખ બરેસા અપને ખચનકો નીભાવો
 રે—હરસે.

(ડોખાદકા જંગલમે આના જોગીઓંકુ દેખ તાજીખ હોના.
 ખયેત.

કોખાદ—દુનીઆસે અખતો તંગ હુવા મએ ખેશુમાર;
 ખસ્તામિ અએન હમે ના હયે વીરાંનમે કરાર;

દીલ આહતા હચ્ચે નોગી મચ્ચે હોજાઉ જરૂર;
 ઝગદશે જમાનેકે ધન લોગો સા હું દુર;
 કીસ તહગં ઈયાદે હકમે મશગુલ હચ્ચે સખકે સખ;
 ગોયા ગયે દુનીયાકો બુલ સખકે સખ;
 મચ્ચેખી ખાદાકા નામકા લેનાંહું અખનોગ;
 દોનો જાહાંકા ખોગો ઈસ હીલેસે શાગ.

(આજ હોગા ખુશીકા ગાના) એહી તરજ.

કોબાદ—ગુરુજી જગસે મચ્ચે મનકો ઉઠાયા, નોગલેનેમે યા
 હાં આંઈ આયા—ટેક.

ન રાખુ ખાખલ ન રાખુ મૈયાં, ના હચ્ચે ભઈઆ કો
 ઈમાં જાયા;
 દખકે જગકે સમજ મનમે આઈ ખોટી હચ્ચે સગરી
 માયા—ગુરુ.

(સંગ દીલના થસું ખતાવીસું કખી નહી) એહીતરજ.

સખજોગી—એ કવારે ખુત નાહી નોગકા તું ધ્યાન રખ;
 છાંદ એ ગુમાન મનસે પીઆરી અપની જાન રખ.
 નોગમે હચ્ચે દુખ ખહોત સહેગા કચ્ચેસા ખુતતું;
 એ ખાતમે એ સાધ્ર હોતો હોગા પીઆરે ખુત તું.
 દીન હચ્ચે તોરે ખાને પીનેકે તું ખરતામે ગુજર;
 કાચી ઉમર હચ્ચે તેહારી જા અખી તું અએશ કર.

ખનજારા.

કોબાદ—તંગ જીનેસે જખ આયા, તખ દુનીઆસે દીલકો
 ઉઠાયા—ટેક.

કોઈ દાદ ન લે હચ્ચે મરી, અએસી માહોતાજીને મેરી

સૂખ મુજબર હવે સમાયા—તબ.

મએ એક અમીરકા ફરજંદ, થા દોલતમે સદા ખુર સન,
સૂખ દોસ્તોમે વોહ ઉડાયા—તબ.

યાતો લોગી ગુર મુલે કરદો યા જરસે દામત ભરદો,
અરજ મએને એ અપની સુનાયા—તબ.

(લયેલી લયેલી પુકાર મએ બનમે) એહી તરજ.

સખજોગી—કાહે મનકો તું અપને દુખાવે, દુનીઆ હરકી
દયાસેરે પાવે;

પર એ પુછત હએ તોહે ગમખાર, નેકીસે યા બદીસે
હો જરદાર;

રાજદો શસપે હમકો સુનાવે દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે;
કોખાદ—નેકીસે મીલતા હએ કએસી દોલત, ઐર બદીસે
મીલે કએસી હશમત;

મોહે પાલે ગુરએ સુનાવે,

સખજોગી—દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે.

(ગુર સાચ જીવા ગમ તુલો કોઈ નહી) એહી તરજ.

જોગી—દાવે નેકીસેતો રાશ તોપે ભગવાનરે;

તોહેકો વો આજમાવે બહોત—ટેક.

અવજ નેકોપે આવે હએ સંકટ, ઉસ દુખસે નહી હો
પીછે ઈનસાનરે—તોહેકો.

ઐર બદીસે મીલે જલદી દોલત, પરવો પીછે હોગા દો
જખકી સેતાનરે—તોહેકો

બયેત.

કોખાદ—ગાહે નેકીપર હું કાએમ નેક ગાહા દીખાઈએ;

બાદ રંજકે ગંજ કએસા મીલતા હએ ફરમાઈએ;

સાથ મે કરતા રહુંગા આફતોમિ અમ્મે ગુર;
પર મમ્મે નેકી કરકે બનુંગા દુનીઆમિ સુર ખર.

(કાહેકો મુરત મુખકો રાજ) એહી તરજ.

સબ્બતેગી—દયા કરે ભગવાન, તોહિપર દયા કરે ભગવાન—ટેક.
નેકીકા આફસુન દેતે હમ્મે તોહિ, પર તું ઈશે હરઆન—તોહિ,
નેકી માતા હોવેગી પરસન બનેગા તું જીશન—તોહિ.
ઐર બદીકાલી લેમ્મે આફસુન કરજો લગે આસાન—તોહિ.
કમકીયા દેવી હો દરિસે પરસન, જગા સકેગા મઆન—તોહિ.

—:0:—

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

રરતા.

(સમજ મન સમજને લાગ સુધરવા) એહી તરજ.

કોબાદ—ખુદાયા કર કાયા મમ્મે તેરી બઝાઈ, રાહ નેકીકી
મુજ્જો બનાઈ—ટેક.

તેરી કુદરતકા સારા તમાશા દેતા અજબોબ દીખાઈ,
દાનો જહાંમિ તેરાહી હમ્મે જીલવા જીઅકા હમ્મે સબ
રૈશનાઈ—ખોદાયા.

હુરો મલાએક જીનો બશર સબ, તેરે હમ્મે કરમા રવાઈ,
રજ્જાક કુલકા હમ્મે મવજા તું બરહક, સનઆત તેરી
હમ્મે સમાઈ—ખુદાયા.

ચાહે જીસે બાદશાહત તું બખશૈ, બખશૈ કીસીકો ગદાઈ;
જીલત કીસીકો દેખાવે તું ચાહેબ, દેઈજીજત કીસીકો
સીવાઈ—ખુદાયા.

હુકમ તેરા હર શએપર રવાહમ્મે કુદરત તેરી એકતાઈ;

જો તું કરે સખ સજનવાર તુજકો, ખુશ કરે યા ભ
લાઈ—ખુદાયા.

શબ્દ રજા પે હરીક હું મએ તેરે મુજસે ન કર કજ અદાઈ;
દીન રાત મુજપર તેરે કરમકી ઘટા વો રહેનીત છાઈ—ખુદાયા.

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બાગ.

મુસ્સદસ.

૧-માલી—આતા હએ બાગમે કોઈ ચોર બદ ગોહર;
મેવે ચુરા લે જતા હએ વો રોજ ખે ખતર;
સોંચો તો સહી ઉરકે ગીરફતારીકા હુનર;
કોસ તરેંહ આવે હાથમે વો ચોર નામવર.

(દુસરા સદાદકુ દેખકર બોલતા હએ.)

૨-માલી—આતા હએ સામનેસે કોઈ ખેખતર ચલા;
શાએદે વોહી હોવે હએ જુસકા જુકર બલા,
બમેન.

૩-માલી—છુપ જાઓ જાપતો ગોશમે જલદીસે અએ હરીક;
દેખો વો આકે કરતા હએ કયા કાર પુર કસીક.
(ગએરત ન આઈ તુજકો કુછ યાર ખેશરમે) એહીતરજ,

શદાદ—લાના જરૂર હએ મુઠે વો નકશ ખુખતર;
જુસકે લીએ પરેસાં મએ શીરતા હું દરખદર—ટેક.
હુંડું કાંહાવો નકશે સુલેમાનીકો મએ અબ;
દેતા નહી હએ કોઈખી ઉરકા મુઠે ખખર—લાના.
તાલાશમે મએ ઉસકે ન કોતાઈ કશંગા;
નેહેમત હજાર ખીચુંગા લાજંગા હુંડકર—લાના.

કયા ખુશનુમાં હએ બાગ નીહાએત એ દીલ ફરેય;
 મેવે લગે હએ જાનખાન કયા ખુશ અદા મગર—લાના.
 પાંઉ સમર એક તોડકર ઈસ બાગસે હરીફ;
 તા આસરા હો મુજ્જો મીઠે ખુખકા જરર—લાના.
 (માલીઓકા બાહર નીકલકર શદાદકુ પકડના.)

(દર ચાલે હાલે દીલમાં નોંધાવો) એહીતરજ.

સખ માલી—અલો આવો આવો ડોઢીજી, એ ચોર મીના
 હએ હાતમે,

૧ માલી—બહોત દીનાસે આયા હયે,

૨ માલી—મેવે ચોરા ખુખ આયા હએ,

૩ માલી—મુજ્જોખી મતાયા હયે, એ ચોર મીનાહએ હાતમે.

૧ માલી—હા પીટા પીટા ખુખ ઈનકો,

૨ માલી—જીતા ન દોડો તુમ ઈનકો,

૩ માલી—ડોસે તમાયે ચુડગી લાત,

૧ માલી—ઈરકે સીવા ન કરો બાત,

૨ માલી—પાવે મજાનતખ એ બદખત, એ ચોર મીનાહએ
 હાતમે.

શદાદ—અરે હાએ હાએ કયા કીયા મએને, તુમારા કીયા
 લીયા મએને,

૧-માલી—ચુપ ચુપ નાપાક મતકર " ૧૧,

૨-માલી—ઉપરસે મારોજી લાત,

૩-માલી—મરજાવે તા એ કમજાત, એ ચોર મીના હએ હાતમે.

૧-માલી—જીંદા ન તુજ્જો છોરેગે,

૨-માલી—તેરી હડી ફસલી તોરેગે,

૩-માલી—હાથ પાંઉ મરોરેગે,

૧-માલી—સગ્ગો તેરે ફોરેગે,

૨-માલી—લાખા સીતમકર છોરેંગે, એ ચોર મીલા હયે
હાતમે.

શદાદ—અખ બસ બસ યાગે જાનેદો, આગમ જરાતો પાનેદો,

૧-માલી—છોડો મત દરિકો જીનહાર,

૨-માલી—મારો લાતેં ચોર દો ચાર,

૩-માલી—હરીફ અખ કયા હયે તકરાર, એ ચોર મીલા હયે
હાતમે.

—:૦:—

બાબ પહેલા—પરદા છઠા. જંગલ.

(કોબાદ યુગ્મીકો લેકર આતા હયે)

કોબાદ—જખ કીયા તું મુહસે યુગ્મી હયે તુજેહ કોઈ જંગલમે
દાલ કર ચલા ગયા નહીં?

ગર મયે તો તેરી મદદકો વાંહા ન આતા તો મારે
બુખકે તુ મર જાતી,

રો મત મેરા એક શદાદ નામકા નૌકર હયે ઉરસે મયે
તેરી શાદી કર દર્ગા,

(દુરસે શદાદ રોતા હુવા આતા હયે)

(ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી મયેદાનમે) એકી તરજ.

શદાદ—મારે અયેસી માર મુજ્જો હો ગયા મયે નીમદમ;
હાએ કોબાદ છોડ તુજે, મયે ઉડાતા હું એ રંજ—ટક.

કોબાદ—તેરા અયે શદાદ કયેસા હો ગયા હાલરે;
સરતો કીસીને જુતોંસે કીયા હયે તેરે લાલરે—મારે,
દરસે તેરી શાદી હોગી દખતા હયે કીયા ઈસે;
લાયા જંગલસે ઉઠા મયેને તેરે વાસ્તે—મારે.

રાદાદ—શાદી ઈસે મએ કરંતો લાઉ કાંસે ખાનેકો;

મએતો હું મએતાજ સાહેબ, પછી ઓર દાનકો—ટેક.

(તુજ ખીન સધયાં નીકસ જીયા જાયરે) એહી તરજ.

કોખાદ—હો નાહક ધનનાં તું રંજ કાહે પાવેરે,

કરનેકો પસન નેકી બદીકો,

મનતર હમતો સીખકર આયેરે—હો નાહક.

(યા લંગરવા ચતર સુગરવા) એહી તરજ.

રાદાદ—કરના એનાએવ દોમસે એક મંત્ર માહેકો પીયારે
રે—ટેક.

તાએ નોકર બને તવંગર દુઃખ ન કોઈ માહે મારેરે;

અએસો ખુશીમે ઉમર હમેશા એરા તેરા યુગરેરે—કરના.

કોખાદ—નેકીકા ખવા હએ ઓર તું બદીપર હોતા હએ
આમાદારે;

મૈતો હમેશાં નેકીકા હી નોશ કરંગા બાદારે—કરના.

રાદાદ—નેકી બદીસે મુજકો ગરજ કયા જલદી તવંગર કીજેરે;
જરસે પએસા જલદી મીલે બસ મંત્ર વોહી માહે
દીજેરે—કરના.

બયેત.

કોખાદ—જલદી તો ચાહેતો હોગી બદી પરસન;

ગર સખ કરેગાતો નેકીસે હોગા નામ રોશન.

રાદાદ—હમે નહી ગર્જ હમારા નામ કરને રોશન;

મુજકો તો બદી હએ પરસન.

બયેત.

કોખાદ—જબતો લ એ આફસું બદીકા,

મુખતાર તું હો જયેગા શયતાન સુભીકા;
 જાકે અખ મચ્છાન ખચ્છાના તુંને અચ્છે શદાદ,
 વાંદા એ અકસું પહરના લેગા શયેતાન તેરી દાદ;
 યે હખશન જો ખડી હયે ગુંગી દુખીઆરી,
 ખીદમતમે ગહેગી હરઆન ખીઆરી;
 અખ મચ્છે નામે ખુદામે હોતા હુ મશગુલ,
 ખુદા જલદ કરે મેરી ઇલિતેજ કબુલ.

—:0:—

આખ પહેલા—પરદા સાલવા.

દીવાનખાના.

(આગે તો હમસે ઈસ કદર થા ન કબુ અલગ અલગ)
 એહી તરજ.

મહેર—ગુલશનમે ગુલ શીગુફ્તા હચ્છે લેકીન કાં હયે કદ્રદાન;
 ખુલખુલ ન ઈસ અમનમે હચ્છે, ન ખાગમાં હચ્છે કદ્રદાન,
 અમકે હચ્છે ગોહર હુસ્નકા લેકીન નહી હચ્છે જોહરી,
 આલમમે જોખાં કયા ઉસે, જીસકા નીહાહો કદ્રદાન,
 જોખનતો આયા જોશપર કર ગચ્છે વસીએત એ પાંદર,
 નકશે સુલેમાની જો લાવે વો ખેગુમા હો કદ્રદાન,
 આતસે હુસ્ન બડકી હયે લેકીન ખુજવે કોન ઉસે,
 યા રખ તું જલદી ભિજદે મેરા જીહાં હો કદ્રદાન.

(પરીકા ખાગમે જાહીર હોના ઐર મહેરકો ખાગમે
 કોખાદકો દીખાના ઐર ઉસકી તારીફ કરના.)

અંદરાવલી.

પરી—મત દરદો ગમ ખા અચ્છે મહેર પ્યારી, તેગતો એહ
 કદ્રદાં હયે ખરા;

તેરે હુસ્નકે ખાગકા એ ગુલેતર, દેખ એહી ખાગખાં હએ
 ખરા;
 ગોહર હએ તુંતો એ તોહરી હએ, તુ હએ શમા તો
 એ પરવાના હએ;
 નકશે શુલેમાનીકાભી એ માલીક, હોગા ખુદા કે એ-
 હી ફજલસે;
 ઇસકો ખુલાકર કર ઇસ્સે શાદી ઇબાદતમે એ જવાં હએ
 ખડા;
 ખુલવા વજીર ઐર કોટવાલ કો તું, કર હાલ એ સખ
 બયાં હએ ખરાં,
 નામ કોબાદ હએ જંગલમે વો, ઇબાદતમે વો જવાં
 હએ ખરાં.

(પરીકા ગાયેખ હોના ઐર મહેરકા ખાખસે ખેદાર
 હોના ઐર ગભરાના.)

તાલ તીતાલા જલદ.

મહેર—કોઈ આવો જલદ કયા મએ દેખારી,
 અરે દોરો સખી જલદ આવો અભી,
 નહી દેખા કબુ તો પાયારી—ટેક.
 ખાખ યે આયા અજબ, એ ક્રીયા હુવા ગજબ દીલ
 ગભરા રહા હએ તેરા,
 રાહત ગુમ ગઈ સજધજ નઈ, સાન નઈ રંગ નઆ
 આન નઈ,
 એ ક્રીયા ખાખ મુજે આયારી—કોઈ આવો.

(વજ્ર કોટવાલ ઐર સખ નૌકર આતે હએ.)

(આરે દેશ છાંદ ચલે પરદેસી) એહી તરજ.

સખ—તુમને શાહનઘી કયું શૌર મઆયા,

ગભરા રહે હો કીસ લીએ કહીએ,

કયું હમ સખકો જગાયા—ટેક

(કયા કહે હાલત હમારી એહતો અગતર હો ગઈ) એહી તરજ.

મહેર—ખાખમે દેખા હએ હમને આજ અપને ચારકો,

આખમે દેખા હએ ગોયા માહે પુર અતવારકો,

તાખપર અપની અગર માહતાખકો હોવે ગુર,

તો જરા દેખો મેરે ખુશીદ કે રખસારકો,

દુંદેકે જંગલમેસે લેઆના તુમને જલ્દ અખ,

કરના વારીસ તખતકા મેરે ગુલે ગુલજરકો,

ખંદગી કરતા જંગલમે ખએયા હએ વો ખાદશાહ,

નામ હએ જસકા કોખાદ અખ લાવો ઉસ સરકારકો,

હએ સુલેમાનીબી નકશ ઉસ સાહેબે ખુળાંકે પાસ,

ખુલ્લસે આતી હએ હુરે મુજરે એ સરકારકો.

(કયુંરે ખડા હીન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

સખ—જકે શાહનઘી લે આવે જસ જગા ઉરકો પાવે,

નકશે સુલેમાની હો પાસ જસકે,

તખત પર ઉસકો ખીયાવે—ટેક.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

જંગલ.

દેવીકા મનદર.

(શદાદ ઐર યુંગી પુનકા સારા સામાન લેકે દોનો આતે હયો)

(હમારી મદદઆં કએસે જાળ) એહી તરજ.

રાદાદ—હમારી મદદકો ભિજદે દેવી મમદા ખીરકી દોહાઈ;
ખાવન જોગી ચોસત જટકી હમારી મદદકો ભિજદે
દેવી—ટેક.

હુના ચમારી જલદી આ તરસુ અપના મુદ દીખલા;
માહા ગુર કે મનતરકા જાવે કેસા સાચ પના—હમારી.
તા મએ અપની પાંઉ મુરાદ, દીલ હો મેરા ખુરમશાદ;
જલદી મુજકો કર આવારા, તેરી કરતા હું મએ યા-
દ—હમારી.

(દેવીકા નમુદ હોના ઐર શદાદકા ગરુ ખાકે ગીરના.)

ખયેત.

કમકીયાદેવી—મેરે નામકો જપતા થા તું મુદામ,
ખયાં કર તેરા મુજસે કયા હએ કામ;
હુવા મેરે દીદસે કાગીઆમ,
તો ગાફેલ હુવા તું અએ ખાના ખરાખ;
હુવા બે ખુદ મુજે યાં ખુલા,
મએ જાતી હું ના કામ અખ તું રહા,

(દેવી જાતી હએ ઐર યુંગી ઉસકો રોકતી હએ.)

તો જલદ ઉઠા ઇસ ખદ અનજગકો;
તા દરુગ કર મએ ઇસકે કામ કો;

અએ કમળખત મુજસે કર અપના બયાં,
બુલાઇ મુજે તુને કીયું કર યાંહાં.

(અએ શહેજીન પ્યારે અરલાક) એહી તરજ.

શદાદ—અએ માતા મેરી કર મુજપે દયા કુછ બેઅદબી
તેરી ખીદમતમે—ટેક.

તેરા ચેરા કંઈ દીનસે હએ મેરી માતા મુસીખતમે;
રનો અલમ કર દુર મેરેસે હું મએ નીહાએત આ-
કતમે—અએ

નકશ સુલેમાની પાળ માતા નકશ સુલેમાની પાળ;
નકશ સુલેમાની પાળ શાહા મએ ઈસ દેસકા હો
જાળ—અએ.

શાહા ઈસ દેસકા હો જાળ ગુલામ કોનાદેકો અપના
બનાળ;

રહું ફેર ન મએ મુસીખતમે રનો અલમ કર દુર
મેરેસે—અએ.

બયેત.

દેવી—તેરી એ અર્જ અએ શદાદ કળ મતજુર હોતી હએ,
કકત નામે સુલેમાસેતો બદી દુર હોતી હએ;
ઐર ઉસ્કા નકશ જીસ જા હો બદી ઉસજા આવે કળ;
તુ કએસા બેસમજ હએ બદીસે રએ મતલબ;
નહી નકશ સુલેમાની મેરે ગુશ્સેબી પાવે,
હમતો હએ મએતાજ ઉસકે તેરે હાત કયું કર આવે.

(સખીઆ હમારા મહેલ કાંહા હએ) એહી તરજ.

શદાદ—મેરી માતા કર તુ મેરે પર દયા,
દેવો નકશ મુજકો ન બાના બતા,

નવાનથ નહીં વેા કરેગી મુજ્જો,

તો મએ જાંગીસે હું અપની ખફા—ટેક.

(મામુર હું શોખીસે થરા રતસે ભરી હું) એકી તરજ.

દેવી—હનમનકી કસગ હએ કસગ મમદા ખીરકી;

તીસ પર કસગ હએ માદા ગુર મરે પીરકી—ટેક.

વેા નકશ નેકીકા હએ ખદી મેરા નામ હએ;

વેા નકશકી તલખમેતો નેકીકા કામ હએ—હનમનકી;

લેકીન બનાઈ કરતી હું મએ એક તેરે સાથ;

ઈસમાલ જોગીસે મએ કહુંગી તેરી ખાત—હનમનકી.

ગુજરો કહેગા આવેગા ઉસકે દયાનમે;

શદાદ તું જરૂર આના કલ મસાનમે—હનમનકી.

મંગલકી થગકો હેતી હએ ઉસકી સભા;

મએ જાતી હું તું ઉસેહી પાવેગા મુદદા—હનમનકી.

—:0:—

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

દીવાનખાના.

(કીસીકા દરદ દીન જાલીમ) એકી તરજ.

મહેર—ત ગબરાએ અએ દીલે મુસતર તેરા ગમખાર આ
તા હએ;

હું બુલબુલ જસકા હએ વોહી ગુલે ગુનજાર આતા
હએ—ટેક.

ત મરનેપર હે આગાધ કરતા તાહા મુલ તું મરીને
હશક;

મસીઆ તેરા દીખાને અગ દીધાર આતા હએ—
ત ગબરાએ.

મસીઆ તેરા આકર જનન, તુજકો જાગ્યથેતો બહેતર;
 નહી કાતીલ પચેર હરખાં લીએ તલવાર આતા હએ—
 ન ગબગએ.

(વજીર, કોટવાલ, શાહનદે કોળાદકો બા ધંજત લાતા હએ.)

(છુટી કચેદયી તુતીઈ જાદુ) એહી તરજ.

વજીર ચોર કોટવાલ—તેરે કહેકે મુજબ હગને પાએ હએ
 ઇનસાન;

હએ સારે ઇસમેહી વો નીશાન—તેરે.

જાંદગી કરતા બચેદાયા જંગલમે એહી જીશાન;

આખ ઇરકે હકમે કયા ફરમાન—તેરે.

નકશે સુલેમાની તો નહી રખતા હએ આએ જનન;

ઇરસે સારે હગ હએગાન—તેરે.

સોંપે ડીયાસત ઇસકોતો શાહાકા તુટેગા ફરમાન;

નહી આગે બહડતા હએ કુચ દયાન—તેરે.

નકશે સુલેમાની ગર લાવે દુસરા કોઇ ઇનસાન;

હએ સારે ઇરમેહી વો નીશાન—તેરે.

(આગત માહેરી) એહી તરજ.

મહેર—મએને દેખારી દેખારી મોરા જનન,

પ્રાન દરપે મએ ફરમાન એહી મોરા પ્યારા પ્યારા,

નકશકા હએગા મોરા એ વાલી બાગે શાહીકા ગાલીક,

આફત મારી તાલી સાદમાન કીની માહેકો,

હુઇ એ ખુશહાલી આપે વારીરી વારીરી મોરા પ્રાન

જનન—મએને.

બચેત.

કોટવાલ—શાહાનદી જમસા તું આહાતી હએ વએસા હો
 ગા કળ,

નકશ પહેલે દેખે ધસકો શાહી હમતો દેવે જળ;
 તેરાબી હરગીજ મીઝાને ન દેગે ધરસે હાત,
 તેરે વાલીદકી બલા કએસી કરે રદ પીઆરી જાત.
 (સુનો સુનોરે જતાળા સુનલો) એહી તરજ.

મહુર—માનો માનો કરે જીદ નહી માનો;
 એ પીઆરા મારા નકશ લાવે બેશક શાહી પાવે—ટેક.
 હુરોકા સાયાથા ધસ પર શાહી એ પાવે પાવે;
 ગર આબી નહી નકશ લાયા આખરશ લાવે લાવે—માનો.
 હુસરા કોઇ નકશ લાવે ઉરકો દો શાહી શાહી;
 દેસનીકાલ હમ હોકે લેવે હમ રાહી રાહી—માનો.
 (યુલકે લીયે હમ આએથે પર ખાર સે ચલે) એહી તરજ

કાખાદ—શીદવીતો હએ તાગ એ ફરમાન તુમારા;
 પર જુઠા હએ ફરમાન રવા ધીઆન તુમારા—ટેક.
 વો નકશ જીસકે પાસ હો શાહી હો મુખારક;
 વો વરજકા લુંટેગા યુલીસ્તાન તુમારા—શીદવીતો.
 નજદીક મેરે નકશ સુલેમાની તહી હએ;
 મીઝના નહી આએ પીઆરી એ આસાન તુમારા—
 શીદવીતો.

(આ દીલજનની સોવે મતવાજારે) એહી તરજ.

મહુર—આરે મારે પીઆરે તું કાહે ગજારાવે—ટેક.
 તોરે ખીતા જનની જીયરા મારારે,
 અએન એક પલ ન આવે—આરે.
 નકશ સુલેમાનીકા માલીક તુંહી હએરે,
 વીરસેગે તોરે વો આવે—આરે.

(તુજાંપીન સૈધયાં નીકસ) એહી તરજ.

કોખાદ—જની માહે જનને દે માહેકો હએ જનારી—ટેક.

નકથ પહેલે લાવું શાહી શીર પાળ,

પહેલે ક્રીસ્મત અજમાનારી—માહે.

ઐર કોઈ નો લાવે શાહી શીર પાવે,

હો દોનુ બે ઠીકાનારી—માહે.

(હો કયાં ગયો શાહનદ જની પ્યારો) એહી તરજ.

મહેર--લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને કરના, હું મએ
ફર્યાન--ટેક.

નકથ સુલેમાકાં માલીક તુંહી હએ,

દીલમે હરગેજ ન દરના—લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને
કરના.

—:0:—

આખ ફુસરા—પરદા તીસરા.

કબરસ્તાન.

(અરી ખેસવા તુંને એ કયા ક્રીયા) એહી તરજ.

શાદાદ—મયાલુ માહાંપીર આલી જતાળ,

હમારી તું ઉમીદ બરકા સીતાળ;

તેરા ચેરા હએ તુજસે ઉમીદવાર,

દીખા દરસન અપના તું આલીવીકાગ;

અએ ઈસમાલ જોગી યુર માહારાજ,

દયા કર મદદકો મેરે આના આજ.

(ઈસમાલ જોગી અપને દેરેમસે બાહેર આતા હયે.)

(રાત્ર હુ મએ કોમકા) એહી તરજ.

ઈસમાલ જોગી-જોગીઓકા હું યુર ઐર જટીઓકા સરદાર;

ખીરોકા માહાખીર હું ઐર પહોંકા સરદાર;
 ઇસમાલ જોગી નામ હમે પર કએસી નેરી સાન,
 દેવ જીત હમે સારે મેરે તામે એ ફરમાન;
 મંગલકી શબ્દો હમારા જગતા હમે મસાન,
 જીન્દા હોતે હમે યાંહ મરે હુવે ધનિસાન;
 લુના ચમારી કમકીયા દેવી દેવી બચાની આવ,
 નાચકે મેરે રૂપે જોકે મેરે બહેલાવ;
 ખોરાક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ,
 કોઈ સુવા કોઈ ખીલ્લી કોઈ મુરદેકે પાંઉ હાત.

(કામ ફટકે લુના ચમારી આતી હમે.)

(સારેતીન પેસે સેર મછલીના બેચુંગી) એહી તરજ.

લુના ચમારી—યાદ કરતે તેરેહી મએતો હાજર હુઈ—ટેક.

તું ગુરૂ હમે સળકા બેશક નામદાર;

લુના ચમારી તેરી બેશક તામેદાર—યાદ.

(મેરે ભંગ્ગ મીયા) એહી તરજ.

કમકીયા દેવી—નહી હુઈ એક ધડી નહી હુઈ એક ધડી,

બેરી તેરી ખીદમતમે હાજર ખડી—ટેક.

સુવે ખીલ્લી તાજે પકરકર મએને પકાઈ ખાજ,

ખાંકે તુમને ખુશ હોના અમે ગુરૂ માહાગજ—નહી.

(ગુરૂકે પીછેસે ગુંગી એક સુવા સુગંધે આતી હમે ઐર

ઉરકો કએ હોતી હમે શદાદ ઉરકો મારકે પુછતા હમે.)

બચેત.

શદાદ—અરે કયા હુવા શએતાન જાતી,

કીયા ખાઈતો કયા ખોલ; (ગુંગી સુવા દીખાતી હમે.)

કયા સુવે ખીલ્લી લાહોલવલ્લા,
કુવતર્ધલ્લા હિલ અલી ઉસ અજીમ.

(સખ દેવો દેવી શદાદકો પકડ જમીનપર દાલતે હએ.)

(રખ ભારા સરઉપર લટકનસે ધર કદમ) એહી તરજ.

સખ દેવ-પરા કીસ સીએ લાહોલ-કીયા હમ પર કયું સીતમ;
દાલા હમપે અલમ નહી તુને ગમ કરે કુછ કરમ ટેક.
કમકીયા દેવી—કહે ગર ગુર માહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે ભુતકે તુને હમ ખહમ કરે કુછ ન કરમ—પરા.

ખયેત.

રાદાદ—ગુર માફ કરના તું મેરી ખતા,
ખખર નથી મુજકો મએ અનનન થા;
ગરે હાલ પર કીજીઓ કરમ,
નહી અપને ખંદેપર કરના સીતમ;

ઈસમાલ જોગી—કીયા હું માફ મએને જા તેરી ખતા,
મગર મારા જાવે શીર પું કહા;
અલ ખયેક ખાના ખા મેરે સાથ,
કહી કમકીયાને મુને તેરી ખાત;

રાદાદ—હીલાઈ એ કયેસા હએ હમપર સીતમ,
એ સુવે ખીલ્લી કએસે ખાવેગે હમ;

ઈસમાલ જોગી—કયા સોચતા હએ અખ ખાના તું ખા,
મતલખ તેરા હએસો ખર લાવુંગા;

કમકીયા—એ જંગલી કયા જાને ખાના એ,
ઇને ખાના કાહેકો ખીલાના એ;

ઈસમાલ જોગી—નહી બાતા હએતો મત ખા અજીજ,
નહી તુજકો ખાનેકી હએ તમીજ,

શાદાદ—ખુદા ઇસ ખાનેસે રખે મુજ્જો દુર,
એ ખીલ્લી ચુવે તુમી ખાવો હુજુર.

બયેત.

ઈસમાલ જોગી—સુન ઇનસાન મતલબ તેરાતો ખર લાતા
હું મએ,
ચીયારત પાનીકી તદખીર તુજ્જો દીખાતા હું મએ;
નહી નકશે સુલેમાની તું હમસે પાવેગા કીનહાર,
મગર દુસરા નકશે તુજ્જો દેતા હું યાર;
તું ઉરકો પાસ રખકે તો કુછ મુદદા ચાહાવે,
તો દેવી કમકીયા ફોરન તેરી મદદકો આવે;
અબ તું જ દરબારે શાહીમ, તીલસ્માત ઇસ્કા દેખકે,
હએ નકશે સુલેમાની કહેદે ઇસી તરાંહસે જાકે;
તીલસ્માત ઇસ્કા દેખકર તખ્તપર ખીઠાએંગે તુજ્જો;
ઉડા ફેર અએસો અશરત ઐર યાદ કરના તું મુજ્જો.

—o:o:o—

બાબ દુસરા—પરદા એથા.

રરતા.

(દાંદીએકા શહેરમે ઢનઢોરો શીરાના ઐર ઉદર
સગ કોમ આતી હએ.)

(અલેક્સે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) એહી તરજ.

દાંદીયા—હયે રંગ હયે રંગ અયે મીસકીન ખીચારો;
શાહ તખ્તપર બયેઠા હએ લો ખયેરાત સીંચારો—ટેક.
બેથક સુખી હો જાવોગે તુમ સારે દુખીઆરો;
શાહી તુજે શાહ હોવે મુજારક એ પુકારો—હયે.

દામન બરેગા ઝરસે તુગારા અયે મારો;
 શાહ તખ્ત પર બયેઠા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.
 શાહ કોબાદ આલી જનાબ જહાંપના હયે નામ;
 હો ઉસ્કા નીધાહગાન ખુદાવંદ તું મુદામ—હયે.
 દુશમન તો કોઈ ઉસકા હયે સર ઉસકા ઉતારો;
 શાહ તખ્ત પર બયેઠા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.

—:0:—

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મહેલ.

(મહેલકી અગામી ઉપર કોબાદ ઐર મહેર અંગીજ બયેઠે હયે.)

(દુરસે આગેથે સાકી સુને મયે ખાનેકો હમ) એહી તરજ.

મહેર—શકલ પર અપની મુલે કુરખાન હોને દીજીએ;

પુરા દીલકા મુદદા અયે જાન હોને દીજીએ—શકલ.

આપકે ખીન તંગથી સદ શુક્ર પાર્થ તુમે;

મેરી મુશકીલ અર્ભાતો આસાન હોને દીજીએ—શકલ.

ચુમનેદો મુસકુએર સદકા અપને હુસ્કા;

અપને દીલમે મુલે મહેમાન હોને દીજીએ—શકલ.

રાત દીન બુલફોમે તેરે તંગથી પાર્થ તુમે;

અબ મોહીયાં સાદીકા સામાન હોને દીજીએ—શકલ.

કોબાદ—ચીરે દીલ તુજીકો અએ પીઆરી સમાના આહીએ.

દીલતો કયા હયે અપની આંખોમે ખીકાના આહીએ—

શકલ.

હયે કસમ મહેતાબકી તું હયે સરાપા નુર મહેર;

લોહ દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના આહીએ—શકલ.

(રૈયત ખચ્છેરાત લેનેકો આતી હચ્છે.)

(ભાગો જલ્દ ભાગો સારે ભાગો) ચ્છેલી તરજ.

દાનો—આવો મીસ્કીન આવો મુસાફર આવો સાંઈ દાનકો;
ઝરેતો કયા હચ્છે નામકો હમ દે ખોદકે જનકો—ટેક.

૧-૫કીર—રૈનેવાલે દેહલીકા હું આયા હિન્દુસ્તાનસે;
વાં લડાઈ હો ગઈ ખચ્છે આયા જનસે—રૈનેવાલે.
શુક હયે ખુદાયા અખતો હો ગયા હચ્છે મેરા કામ;
હોદ તક મચ્છે લેતા જલંગા અચ્છે શાહા મચ્છે તેરા ના
મ—રૈનેવાલે.

૨-મુગલ—ખચ્છેર ખીરે મરાચ્છે શાહા મન ધરાની હમ ગરીબ;
દુકાન શરખત કર્દ ખુદમ જીઆમ દો રક્ત શાકીલ—ખચ્છેર.
તાખ મહેર ખાદ કાચ્છેમ ઝીલ્લે યઝદાં ખરતોખર;
દાદ ખચ્છેરાત ખુખમરા દરદ દીલમ શુદમ—ખચ્છેર.

૩-વાણીચ્છો—જાતનો છું વાણીચ્છો મરી ગયોછે દીકરો;
મારી અલી નામી ગઈછે ને રહી ગયોછું એખલા—
જાતનો.

હવે અલી ખીજ કરીસ સજ્જડ મલીછે રકમ;
ધધર તને રાખે સુખી રાખી મારી તેં શરમ—જાતનો.

૪-મરેહો—મી ગરીબ ખીરામન રાજા દાન તુમી માલા દીયા;
લેકુર ખાલે ખુખે માલે તેનચા આશીરવાદ ગીઆ—મી
ગરીબ.

કાચ્છે સાંચુ રામ રામ અથાં ઝાલા માલે કામ;
છત્ર પતી સાંગીલ તુલા સધલે રાજા હિન્દુસ્તાન—મી
ગરીબ.

(સખ જાતે હચ્ચે, દોનો ખુદાકી ખંદગી કરતા હચ્ચે.)

(સમજ મન દમહી દમકા મેલા) ચ્ચેહી તરજ.

દોનો—કીયા હચ્ચે કરમ તુને અપના ખુદાયા;

ગુલો ખુલ ખુલકો ચ્ચેક જા મીલાયા—ટેક.

નેકી કે ગુલસનમે ધુમ ખુશીકી હરચ્ચેકને મચાયા;

હમ ખંદે તેરે તું મવલા હમારા સદા રખ તેરા હમપ-

ર સાયા—કીયા.

—:0:—

બાબ દુસરા—પરદા છઠા.

રરતા.

(શદાદ ચ્ચેર ગુંગી આતે હચ્ચે.)

(મોતી મહેલકે ખીચ માહારાનીકા ખંગલા) ચ્ચેહી તરજ.

શદાદ—રાજા મચ્ચે હો જાગરે તોહો રાની બનાવિ—ટેક.

ઈસ્માલ લોગીકી મચ્ચે મદદસે તખ્ત હીયાકા પાગરે-તોહો.

તું માહારાની મચ્ચે માહારાજા કીયુ ન મળે અખ ઊરા

હરી—તોહો.

વાવારે મેરી કાલી કાલી લોર મીઠાઈ તુને ખીલાઉરી-તોહો.

—:0:0:—

બાબ દુસરા—પરદા સાતવા.

મહેલ.

(અલેક્સે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) ચ્ચેહી તરજ.

સખ—શાહ કોબાદ આતે હચ્ચે તાજમ કીજીચ્ચે;

મુજરેકો સર ઝૂંકાઈચ્ચે તસલીમ કીજીચ્ચે—ટેક.

ચ્ચે શાહા નેક ખુ હચ્ચે આ દીલ વ દરીઆ દીલ

કીયું કર ન દસ્ત ખસ્તા હો તકરીમ કીજીચ્ચે—શાહ.

(શાહકા તખ્તપર આંકે બેઠના ઐર રામીશગરકા ગાના.)

(પનીઆ ભરનકો આલી; ર.ગ—માડ) એહી તરજ.

રામીશગર—હોવે મુખારક રાજ અરે માહારાજ તોહે.

લાલોકા તાજ ઐર હીરોકા એ તખ્ત,

કાવું નહી જ્યાંદે સાજ અરે માહારાજ તોહે;

હમ બે કસોકે હાત તેહારે હકને રખલીયો લાજ અરે
માહારાજ તોહે.

(કોટવાલ અપને સાથ શદાદ ઐર યુગીકો લાતા હએ.)

બેત.

કોટવાલ—રખો અએ અહેલકારો મેરી બાતપર ખીયાલ;

દીલપરતો સબકે હોવેગા રંતો અલમ કમાલ;

મરહુમ શાહાકી હમતો વસીએત માનેગે;

વોહ નકશ જુસકે પાસ હો શાહા ઉનકો જનંંગે;

હબશી એ તખ્તો શાહીકી રખતા હએ દીલમે આર;

કહેતા હએ નકશ મુલેમાની હએ મેરે પાસ.

(પાલાયુ કર જોરી આમ મુજસે ખેલો ન હોરી) એહી તરજ.

મહુર—ધરકો યાંહાસે નીકાલો લેજકે અપ્પી માર દાલો—ટેક.

જુકા એ દાવા કરતા હએ મુજ હએ નકશતો અજમાલો;

વર ન કરો કતલ ધરકો ધસીદમ સરસે બલા સબકે

તાલો—લેજકે,

(સબ શદાદકો પકડતે હએ શદાદ દેવીકો યાદ કરતા

હએ ઐર અબકો અંધા બનાતા હએ.)

(તુજ ખીન જુઆ નીકસ જુયા જાએરે) એહી તરજ.

શદાદ—ઓ મેરી દેવી મએ જાતા હું મારે;

તોરી કગમતસે મળ્ય અંધે હોવે માનેતા દરબારમાં
સારારે—ટેક.

(અગર યુંઈ હરદમ સતાવી રહેગી) એહી તરજ.

સખ—ખતા મોઆફ સાહેબ કીજીએ હમારી;
નહી હમકો પએહાનથી કુછ તુમારી—ટેક.
તુમારે હએ નોકર હમ લીને શાહી,
કરેંગે કોબાદકી મીલકે ખવારી—ખતા.
તખતપર બએડો તાજ ખી પહેનો;
મગર આંખે રોશન કાને હમારી—ખતા.

બયેત.

શાહદ—દીખલા કરશમાં અપના અએ દેવી કીશહુર;
આંખે ઈનકી રોશન કર તું અબ ઝરર.

(રહે સીદા સીદાએ રહે) એહી તરજ.

સખ—નીચે તખત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાએસે હુવાજરર;
તુજસે હમથે આરે બેખબર, કાયા ફરેબ તુંને મુજબ
ર—ટેક.
તું હએ મહેર બેશક બદખીસાલ, તુને કરના ચાહીએ
હલાલ;
ઈરકે ઈરકમેથી પાયા માલ, ચાલ કાહાબાકી કી બદ
ગોહર—નીચે.
મેરા વીરસા છીન બેહયા બેથા તખતપર તુ પુર જકા.
નહી તુજકો શરમ હએ જરા માફ તેધ યા તુને તખર—
નીચે.
મહેર કહેતે હએ તુને એ હમ, બનાવુ એ શાહકો મનમ;

વર ન આવેગી તું રહ્યો ગમ ઔર હોગી શેહેરસે બ-
દર—નીચે.

(સભામે દોરતો ધનદરકા આમદ આમદ હયે) એહી તરજ.

મહેર—હો તુમતો કીયા વલે મુજસે અગર જ્યાં શીર જાએ;
મગર એ પીઆરે તો દીલ મેરા કાંદા શીર જાએ—ટેક.
શીર મએ ઈસે હો બખ્ત મેરા બરગીરતા;
શીરે કયા બખ્તે ખુદાવંદે હો જ્યાં શીરજાએ—હો તુમતો.
શીરે ન ગુલતો ખુલખુલકો કાહેકા શીર ગન;
અગરએ બાગ શીરે યાકે બાગબાં શીર જાએ—હો તુમતો.
કસમ ઈરકીતો ન રહું ઈસે મએ ગરદા;
અગર મુજસે જમીન ઔર આસમાં શીર જાએ—હો તુમતો.

(ગુલ ખીલે ચમનમે રંગ બેરંગી સારે) એહી તરજ.

કોઆદ—સાથ મેરે ઉઠાવે રંજ તું કીંદિ માહા પાગ;
રહે હંયા આગમસે મત કર જીકો દુખીઆરા—ટેક.
મેરા નસીબ કુતા હયે સુનલે અએ મેરી જાની;
કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી જાંઘાની—સાથ.
મએતો જંગલ બટકુ હોવે તુને હએરાની;
વાંદા કાંદાસે મીલેગા વખતપે દાના પાની—સાથ.
મુને રખાવત કર તું ખુશીસે અએ દીલ આરા;
રહે હંયા આગમસે મત કર જીકો દુખીઆરા—સાથ.

(એજ માહે તુમને લાએ સૈંયા) એહી તરજ.

મહેર—હજી મએ ન માનુ તુમરી બતીયાં,
તુમરે દુખસે કતે હએ છતીયાં.
કતે ન તુમ ખીન રતીયાં,
હજી મએ ન માનુ તુમરી બતીયાં;

પ્રીતમ પ્યારે કશે માહે સાથી,
 સુખ દુખ મે રહે એક હૃદ્યાં,
 રહેંગે તુમ હમ મીલકે બહમ,
 પડ મએ તુમરે પૈયાં.

(તું આ જાન જર) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મહેર શીદા તુજપેતો હરઆન મેરી જાન;
 ખેજર નહી તુજસે હું મએ માન મેરી જાન—ટેક.
 મહેર—ખેજર નહી હએ તો મુજે સાથ રખ અપને;
 મરજગી મએ જુજ તેરે અએ માન મેરી જાન—હએ.
 કોબાદ—કીંટિ સહેલી હએ જંગલકી તું અએ પ્યારી અખ દજન;
 કરને નહી સાહાતા તુજે હએગાન મેરી જાન—હએ.
 મહેર—જુજ તેરેતો જીનતભી મુજે દોજખસી હએ યાંહાં;
 તું હએતો જાહાનમભી ગુલીસ્તાન મેરી જાન—હએ.
 કોબાદ—ગર મરજી પુંહી હએતો ચલો અએ મેરી પ્યારી;
 ભતકેંગે અફસોસ ખીયાબાન મેરી જાન—હએ.
 (આપકોતો અએ મીયાં મએ જાનતા નહી જરા) એહી તરજ.

રાદાદ—જલદી ઈન કરેખીકો યાંસે તુમ નીકાલદો;
 ઈયાંસે તુમ નીકાલદો બલા એ સરસે તાલદો—ટેક.
 પોશાક શાહીભી લો છીન ઝુદ દોનાસે;
 શહેર બદ્દ કચે ઈનકો તુમ ફકારી હાલ દો—જલદી.

બયેત.

કોબાદ—અરે એ મલુન શરમ નહી તુજકો જરા,
 પાસ માહેબકાભી આહ અપને નહી તુ કીયા;
 હીસને અએસા તુજે આજ મારા જલમ,
 તુને કુચ મરતબા જાના ન હમારા જલમ;

ઝરફી ખામ્મેશસે મુળે શેહેર બદર કરતા હય્મે,
 મીલ ગયા રાજતો પું તોરો જખર કરતા હય્મે;
 ખયેર કયા કામ મુળે તેરી રયાસ્તસે હય્મે,
 કુચ નહી હમકો ગરજ દોલતો હશ્મતસે હય્મે;
 લેકીન એ કહેતા હું ફે તું કીજીએ અદલો ઈનસાફ,
 રખીએ સખ અપની રૈયતપર નીહાયત અલતાફ;
 હોગા આ દોલતો ગુના બખ્ષેગા તેરા ખુદા,
 વર ન દોજખ તેરી હાવેગી એ શયેતાન સખ;
 પર મય્મેતો લેતા હું ઈસ વખત અગ જંગલકી રાહ,
 હીસેં દુનીયાસે સદા મુળે બચાવે અદલા;
 દરો દીવાર હથરતસે નજર કરતે હય્મે,
 રખરત અયે અહેલે વાતન હમતો સફર કરતે હય્મે.

—0:0:0—

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

• મહેલ.

(ખેલા ફરેખ હમને ચારો ખુબ રોળે અખ) એહી તરફ.

શાદાદ—ઈસમાલ તોગીકી તો ઈનાયત સદા રહે,
 કીયું ન બખ્ત મેરા હર એકસે સીવા રહે;
 કહેતે હય્મે કયામતમે હોગા બદકા હાલ બદ,
 દેખા કીસીને હસર અખીતો મજબ હય્મે;
 નેકીપનેકી રાહમે મહેરો કોબાદ હય્મે,
 તુજ્જોતો અમ્મેશ વાંહા મીલગી કબુ નહી;
 અય્મે દેવી કમકાયા મેરી મદદો આતા તું
 હતમનકી પુજા હમીશા આતા રહે.

(કલસે તુ મિકલ હચ્ચે ઈઆર કયા તુલે આજર હચ્ચે) એહી તરજ.
કમકીયા દેવી—અચ્ચે બની આદમ કીયા હચ્ચે ઈયાદ કીજે
તુને મુલે;

કોનસી મુશકીલને ગેરી હચ્ચે ભલા આકર તુલે—ટેક.
કીયા તેરા મતલબ હચ્ચે વો મુજસે બયાં કર સીતાબ;
તેરી ચે ઉમીદ બર શદાદ હોગી કામે આબ—અચ્ચે.

બયેત.

શદાદ—અચ્ચે મેરી માતા તુજસે અરજ કરતા હચ્ચે યુકામ,
પાવેગે જન્મત કીયામતમે જો હુવે નેકનામ;
લકીન મચ્ચેનેતો અપના બદામે પહેલેહી લીખાયા નામ,
જીસે જન્મત મુજકો હો ગઈ ખીલકુલ હરામ;
ઈસ લીચ્ચે તું એક ખીલીસ્ત ઈસ દુનીયામે કર તૈયાર,
ઉસમે જોકે મચ્ચે રહું તા મકસુદે દીલ આવે બર.

બયેત.

દેવી—તેરા ચે અરમાન શદાદ પુરા હોવેગા,
પર કંઈ ઈનસાનકી જાન તુ ઈસમે આવેગા;
યુક્તશને જન્મતકો બનાચ્ચેગે હમારે બુતપર,
રોજ એક આદમકા ખુન પીલવા તું મગર;
પ્રાક દામાન એક ઓરત કરકે તાલાશ,
દરપે જન્મતકે હાજર કીજો તાહો નકાસ;
ખુન જબ ઉસ નાજનીકા બુતોકો પીલવાચ્ચેગા,
તબ તેરે લીચ્ચે જન્મતકા દર સદા ખુલ જાચ્ચેગા;
ઉમ્મકે આગે અન્દર ન જાના તુને જીહાર,
વરતા લુકમા તુ બુતોકા હો જાચ્ચેગા હોકે બવાર.

(સોનન ગર ગએ ગએરે) એહી તરજ.

રાદાદ—હું મએ બહોત હએગનરી નાજની અએમી લાવું
કાંહાસે—ટેક.

રોજ ખુન એક આદમકાતો આસાનીએ દુંગા મએ,
પર પાક દામાન ઓરતકી હો કએમી મુજ્જો પીઝાનરે—
હું મએ.

(યુંગી ઈસારા કરે મહેર કે લીએ કહેતી હએ.)

(બહારે મએતો લાઈ શરાબકા જામ) એહી તરજ.

રાદાદ—બેશક વએમી હએ વો નેક નામ મહેર અંગેજસે
હો મેરા કામ—ટેક.

બુતોકો ખુન પીલાંઉગા ઉરકા, ન હોગી જો વો મુજસે
રાણીરી—બેશક.

જાતા હું મએ જુરતજુમે ઉરે, જાહાં હોગી વો દીલ
આગમરી—બેશક.

—:૦:—

બાબ તીસરી—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મહેર ઓર કોબાદ પરેશાન હાલતમે આતા હએ.)

(મેરા પ્યારા કાંહાં યારો ગયા અહલાહી અહલા હએ) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મેરે બાગે ઉલકતકે ગુલતર કયું તું મુરજાવે—ટેક.

કહા થા તુજ્જો મએ અવલ કે મત તુ સાથ મેરે અત;

બની તું આખીરશ બેકલ મુજે જાના નહી ભાવે—હએ.

જયતો સામ્ર કર દીલબર ન ઈતની બેકારી કર;

મએ સદે દીલસે હું તુજપર ભલા શીર કયું તું ગ-

ભરાએ—હએ.

(આજ અમે મારે પારે) એહી તરજ.

મહેર—આત અવેસી ન સઘ્યાં મુખસે કહો નહી દુખ તુમ
સહો-ટેક.

તુમરી બલાસે મએ મર ગઈ તો, પર તુમ અએ રા
જન નીત ખુશ રહો-આત.

પએરોપે તુમરે મરી જન જવે ધરસે બહોતર કયાજી
કહો-આત.

(દુખી દીલે હાલ કવેસર.) એહી તરજ.

કોબાદ—દેખો દેખોજી મરી પારી હીરનકી તુમ રક્તાર,
દીલે રજ તો જનકર ઉરકા કરતા હું મએ શીકાર;
તીન દીનસે બુકે હએ હમ પાકે ઉરસે હો શેર,
જતા હએ વો રજ કે દેનેમે ન કરોજી દર.

(આ જુરયારે કાહે જાવત હએ તું જન) એહી તરજ.

મહેર—નાહી સૈયારે વાંકો માર મોગ માનરે;
છાંદ મૈકો તનહા નાહી જરે;
કાહે વાકી લેવત હએરે જન,
માનો સૈયારે—નાહી માર મોગ સૈયાં.

(કોબાદકા જનના ઝોર દુસરી તરફસે શદાદકા આના ઝોર
મહેરકો અકેલી દેખકર ગયેખી અવાજસે દરાના.)

ગયેખી—ભાલુ આયારે ભાગો ભાલુ આયા ભાગો.

(મહેર ગભરાકે દુસરા જંગલમે ભાગતી હએ.)

(ખાલ તું આંખે મજનુ) એહી તરજ.

મહેર—વાલી મદદ કર મરી સરપે મરે મઓતકી હુઈ ફેરી;
કીમકો સુતાવે દુખ દુખીયાં, કાહે આ સખ ફકત રહી
તરી—?

બનબન ભટકત હું મએ પએરમે મારે પર ગએ હએ છાલે;
તોભી એ ચરએ સીતમગર નીત નીત નઈ બજા મુજ-
પે દાલે—વાલી.

અપને પીયાકે કારન વા, સનસાર છાંદે નીકસી મએ ધરસે
તીસ પરખી વા ખીછગારે, જીયરા મોરા વાંકે ખીના
તરસે—વાલી.

(મામુર હું શોખીસે સરા) એહી તરજ.

શાદાદ—શહેજની અબસ રંતો અલમ તુને ઉદાર્દ;
ઈમ કએદે મુસીબતસે મએ દેતા હું રહાર્દ—ટેક.
મીસકીન કોબાદયા તું હુઈ ઉસ્કી ખરીદદાર;
હાતોસે અપને શાહીતો તુંને હએ ગવાઈ—શહેજની.
કુચ અખી નહી ખીગરા હએ તું સાથ મેરે અલ;
શીર તખ્ત તેરા તાજ તેરા તેરી દોહાર્દ—શહેજની.

(સરાગારે અરે ખુલ ખુલ) એહી તરજ.

મહેર—મુઠે કયા કામ શાહીસે, હએ વીગના વતન મેરા.
મરંગીતો ગુબારે ગહા હોવેગા કફન મેરા—મુઠે.
ફકીરે ઈશ્ક હું મએ સલતનતપે તેરી કબ થુક.
નહી મોતાજ હું જરકી માલે ગર સીમતન મેરા—મુઠે.
હું ગહે ઈશ્કમે સાખીત કદમતો દુંગી મએ સાદાં.
અભીતો ઈમતીહા કરતા હએ એ ચરએ કોહન મેરા—મુઠે.
ખુદાકે વારતે કાલી સુરત તું દુર કર અપની.
મીજા દુંગી વગર ન ખાક, મે નાજુક બદન મેરા—મુઠે.
(સુધ લાગ રહી તોરે આઝો પહર) એહી તરજ.

શાદાદ—હાત તોરે પરેગા સદા મનના નાહી સાથ મારે ધર હો
અલના—ટેક.

આગ આકાસસે બરસાંઉરી ઉસમે પરેગા તોહિ જલના;
તાનમે મારેદે તોરી બયાં છાંદ એ જંગલકા તલમાના-હાત.

(અબ તોરી બાકી ચીતવન) એહી તરજ.

મહેર—હતરે ઓ મુજ હક દુર તન છુના,
નાહી મોગ કાહે મોરી બયાં પકરે—ટેક.
કાલી કાલી મુગત બુતકી મુગત દુર,
હો મુજ મોહે કાહે તું જકરે—હતરે.

(હમારે વતનદો ચલે જાએ હમ) એહી તરજ.

શદાદ—અરી બે સમજ તુતો નાદાન હએ,
એ કહેને પે મરે નહી દયાન હએ—ટેક.
તો મીસકીન થા ઉસપે કુરબાન હએ;
હએ ઉસેતો મરી દુની સાન હએ—અરી.
મરે સાથ ચલનેમે ગર આના હએ;
તો કબજેમે મરે તેરી જાન હએ—અરી.

(શદાદ મહેરકો મારને આદાના ઉતનેમે કોબાદકા આના.)

બયેત.

કોબાદ—અરે છોડ ઈબલીસ તું ઈસ્કા હાત,
કયું ઈસપર સીતમ કરતા હએ બદસીકાત,
અગર એક અંગોશ્તભી ઈસ્કો છુવા,
તો યકીન જાન ઈસ વખત મુવા;

શદાદ—મુજે મારને આયા એ બેહયા,
નહી જાનતા હએ મુજપર માહાબીરકા સાયા;
મુદઈ તું આખેરશ હુવા હીજાક, (કોબાદકો મારકર.)
મોગ સીના કરને આયાથા આક;

અરી ચલરી નાપાક તું બેહ્યાં,
વર ન દેખેગી અપના લાશા પરા.

(કપુરે ખડા હિન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

મહેર—માર મોહકો નાપાકરે આશ જીનેકી નાહી—ટેક.
સાજન મેરા મોહસે છુટા જીનેપે હમરે હોખાકરે—માર
સાજન મદદકો ઉઠીઓરે વરના સ જાવે હમે ખે ખ
કરે—માર.

(અરે ઓ મેરી પ્યારી) એહી તરજ.

કોખાદ—અરે ઓ મુજ કાહે સતાવેરે;
અમેસા જીગરકો ચીરા મેરા જીએરા જાવેરે—ટેક.
કાહે કહું કૂચ ખસ ન ચલત હમેરે;
મઓત ભી નહી મુજકો આવે જીયરા જાવેરે—અરે.

—:0:—

આખ તીસરા—પરદા તીસરા. શદાદી અહેશત.

(ખુદાકી પરસતીસ નો ગેરી હમેગી) એહી તરજ.

કુએદી—અયે જાલીમ શહેનશા એ કયેસી જફા હમે;
મરાખી નહી તુજકો ખોદે ખુદા હમે—ટેક.
ઈનસાનોકા મુદઈ ઓર હો તું દુશમન;
ભુતોકા કીયુ તું બના આસના હમે—અયે.

(શદાદકા મહેરકો સે દાખેલ હોના)

ખયેત.

શદાદ—અયે યુંગી મએને ઈસ્કો ગીરફતારતો કર લીયા,

ઈસકી નીગેહગાનીકા જીમ્માં તુજકો દીયા;

દેવ—હુવા વખત સદેકા અએ બેખગર,

હમારા તું દે બખસ હમે જુદતર;

રાદાદ—ચુંગી બારામે પાચમીનત હએ કમ,

ખુન આદમકા બુતોકો પીલા દેતે હએ હમ.

(મહેરકો) તેરાબી એહી હાલ હોગા.

(ચુલકો લીએ હમ આયેથે) એહી તરજ.

મહેર—મુહ કએસા ખુદકો તું દીખાવેગા અએ જાલીમ;

બેથક તું જાહાનમમેહી જાએગા અએ જાલીમ—ટેક.

કયું બેકસો બે બસકા સીતમગર તું બના હએ;

કયા ઈસકી સજા તું નહી પાએગા અએ જાલીમ—મુહ.

જળ રંગર હસરમે ખુદ તુજકો ખુલાવે;

તુ કોનસા મુહ લેકે વાં જાએગા અએ જાલીમ—મુહ.

ખયેત.

રાદાદ—દુનીઆમે મુજકો હુધ હએ, અએસો અસરત હુધ
હુસુલ,

દેખા કીસીને હસર જીસે હમ એ દીલ મલુલ;

તુજકોખી સમજતાહું તું હો મુજપર શીદા;

નહીતો તેરીબી એહી હોગી વારે દાદ.

(બદનસીબ હાએ ગારા સૈયાં કાંદા હોગા) એહી તરજ.

મહેર—રાખ તોરાપરે દૂર હાત એ પલીદ રાખ તોરા પરે
દૂર હાત,

રંજ પાંઉ જીસે જાઉ છુવા છુવા જરા માહે તુને જાલીમ,

અરે એ ઈજલીસ કાહે માહે સતાવે કરતુ દીલમે

આપે ખુદા—ટેક

કોળાદ મોરા સાજન હયે હું ઉસપર મયે કુરખાન,
નાહી છોડ વાંકો ગરયે જવો મોરી જન—રાખ.

(દરવાજાએ તતીઆં લાગ રહી) એહી તરજ.

શદાદ—અયે હતેલી તું નહી મુજસે સુખ પાવેગી;
તું બુતોકા સદકાહી હો જાવેગી—અયે હતેલી.
મયે ખાહારસે આતા હું અયે ગુંગી જાત લગ;
ઈકાજતસે રખ વર ન મર જાવેગી—અયે હતેલી.
શદાદકા જનના મહેરકા ગમ કરના ઐર ગુંગીકા સમજના.)

રાગ—સારંગ.

(તુજકોળી કૃમ્ય સંજ અરીમકાર કીજયે) એહી તરજ.

મહેર—દુનીઆમે જીદંગી દારહા અખ મજન નહી,
જીતયે જીસકે વાસ્તે વો દીલ રખા નહી—ટેક.
જીતી રહી મયે લે ગઈ તુમકો અજલને યાર,
કયું આપકે ખીન યાર મેરી આઈ કજ નહી—દુનીઆમે.
લે મયેળી તેરે માસ આતી હું અયે સનમ,
તું ચલ નીકલ કાઢું કીયું અપના ગલા નહી—દુનીઆમે.

—:0:—

આખ તીસરા—પરદા ચોથા

જંગલ.

(ગમસે મરે ખદમસે દમ) એહી તરજ.

કોળાદ—અફસોસ તેરા ગુલખદન હોગા વાહાંપે હાલ કયા;
વો મુજ બેહયા તુમે દેગા નહી જુલ જલાલ કયા—ટેક.
તુને અયે ગરી દીલ રખા મરે લીયે સહી જકા;

ઉસકા એવજ તુમે નહી દેવેગા જીલ જલાલ કયા-
અફસોસ.

તું સાથ થીતો મેરી જાં, જંગલ યા મીસ્લે ગુલીસ્તાં;
આતે હુએ ખારસે નજર, શજરો ગુલને હાલ કીયા-
અફસોસ.

તંગ છનેસે મએઠા, પર તુજકો દેખ એ કહેતાયા;
અએસી હુએ સાત દીલરૂના, તો કરના ઇન્તેકાલ
કીયા—અફસોસ.

(શીરેસ્તાકા નમુદ હોના.)

ખયેત.

શીરેસ્તા—સખર આદમ ન એા અપની જાન,
ખુદા તુજપર હુવા મહેરબાન;
લે એ નકશ સુલમાની બશર,
ફરમાંદિ તુને વોહી કામ કર;
સીતમ મહેરપર કરતા હુએ બદ અતવાર,
મદદ કો તું ઉસ્કે અળ જ નેકજાત;
જહાનમે શદાદ કલ જાયેગા,
તુને તખ્ત ઉસકા મીલ જાયેગા;
ખુદા તેરા હાફેજ જલદીસે જ,
તેરે હકમે હુએ ગરી હરદમ દોવા.

બાબ ત્રીસરા—પરદા પાંચવા.

શદાદી બહુરત.

(ઈસ આતસે ઉત્કૃત મે ક્રીયા આગ લગાવી) એહી તરજ.

મહુર—ઈઆરખ નહી દુનીઆમે કોઈ યાર હમારા;
 હમે તેરે સીવા કોઈ નહી મદદગાર હમાગ—ટેક.
 તું બેકસો બેવરકા ખુદાવંદે જહાં હયે;
 ક્રીઆ હમપે કમ એ ચર્ખકી હોતી જક્કા નહી—ઈ-
 આરખ.

તું મેરે સનમસે મુન્ને જલદીસે મીમાદે;
 જુજ હસકેતો જુના એ બેકાર હમારા—ઈઆરખ.

(શદાદકા આના ઓર મહેરકો સમજના.)

(તકકા હોતા હયે અએસાખી) એહી તરજ.

શદાદ—માન લે મહેર મેરા જલ્દ તું ફરમાન કંહી;
 કરકે બ્રીદ જાન તું હોવેગી અએ નાદાન કંહી—ટેક.
 હો બગતગી તું મેરેસે મેરી જાને જા;
 કુછ તો હો દીલકા મેરે પુરાતા અરમાન કંહી—માન.
 (એક ચતર નાર કર કર સીંગાર) એહી તરજ.

મહુર—દખ ખખરદાર મતહા બદકાર,
 હાત આંગપે ન દાર મોહે જુસે તું માર,
 એહી બાર બારકી અરજ તોહેસે—ટેક.
 કુચ ખોઈ ખુદાકા રખ બદકાર,
 બેકસકે જક્કા નહી હંમેગી રવા—એહી બાર.

અયેત.

શદાદ—નહી હરગેજ કહા માનેગી બેહ્યા મેરા,

હવે એહી બહેનર કે દું બુતોકો મએ સદકા તેરા;
 ગુંગી હો તૈયાર બારાગી મીનીટ હવે પાંચ કમ,
 ખુન બુતોકો મહેરકા અબ પીલાદેતે હવે હમ;
 જન મએ કતેરેસે મુરદેકો બાહરે કરતાં હું,
 મહેર હોગી કએઃ ઉસ્મે તુનેહ એ ઝાહીર કરતા હું.
 (શદાદકા કતેરેમસે મુરદેકો બાહરે કરને જનના ઈતનેમે ગુંગીને
 ઘંટા હીલાના, દેવ ઈબલીસકા નમુદ હોના ઐર
 શદાદકા ખુન પીના, બાદ ઉસ્કે કોબાદ ઝીવીકાર
 ઐર કંઈ એક નોકરો દરબારીઓકા આના.)

અવેત.

કોબાદ—અએ આરકાંને શાહીર કરો અબ હીરાથ,
 એહ નકશે સુલેગાની હવે મરે પાસ;
 કહોતો જલાદું તુમ મએ સબકો સબ,
 વગર ન ગુજરે કુછ ઐરહી ગજબ;
 વોહ જનદુગર શદાદ બદકાર થા,
 કાંહાં ઉસ્પે એ નકશ ઇંજહારયક;
 કર્સમા ઇસ્કે તુમ દેખો જગ,
 એ દીવાર હોતી હવે કએસી ફના.

(કોબાદને નકશકી બરકતસે તીલેસ્માતકો નાખુદ કરના
 ઐર સબોને કોબાદકી માફી આહાના)

(મએતો આબરીયાંસે ગાઈંગી કતારીયાંરે) એહી તરજ.
 સબ—શાહા હમને નહી થે તોહે જનને તોહે જનને—ટેક.

માફ ખતા કર ગાફીબ થે હમ, અબતો તોહેકુ પએ
 છાને—શાહા.

તખ્ત પર બેઠો સરતાજ હમારે, હાજર હયે ખીલગત
ગળલોને—શાહ.

(ધીસ આતસે ઉલ્કતે કયા આગ લગાદી) એહી તરજ.

મહેર—બોલો સતમ તું મ ધંતનેદીનો તક કહાં રહે.
કુરકતે તેરે કયા કયા સીતમ મએનેની સહે—ટેક.
ખરતાયા હાલ રાત દીન તેરે શીરાકમે;
આંખોસે અશક હર ઘડી સીલાખસે ગહે—બોલો.
કયું અએ અઝાનો તુમસે મએ કહેથીતી કયા મુદામ;
લાયા એ કોન નકશોકુ દેખો જગ તહે—બોલો.
ઉગીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી;
અગ ન ઉઠાવે રંજ મુસીબતકો હમ ગહે—બોલો.
હએ આગજુ અગ અગેશમે ઓકાત બચરહે;
અગતો હરીક કોઈ ન હમકુ જરા કહે—બોલો.

(ખખર લેરે મસીયા તું કંહા હયે) એહી તરજ.

કોખાદ—અએ દીલબર મહેર હો અગ શાદ ખુરરમ;
મીઠાદે દીલસે અપને રંજો ઓર ગમ—ટેક.
સહે કુરકતમે તેરે રંજ લાખો;
તસવર તેરાહી રહેતાયા હરદમ—અએ દીલબર.
અગજોગ નકશ હએ અએ જાનેમન દેખ;
ગડી ઝહેમતસે ધરકો પાયે હયે હમ—અએ દીલબર.
કરં તારીક ધરક કીસ દહનસે;
સખી ઓર સાકમે ગહેતર નહી કમ—અએ દીલબર.
હરીક એ હલેતગ હએ હકસે મેરી;
ન હોવે અગ જુદી મુજસે એ હમદમ—અએ દીલબર.

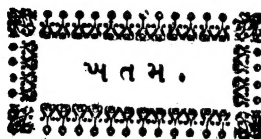
(અદુપર તેરા રોગ જાતી રહે) એહી તરજ.

સખ—નેકીકે ગુનસનમે આઈ ગહાર અખ;
 ગદકાર સખ હો ગએ ખાર ખાર અખ—ટેક.
 નેકીકા કુન હુવા હએ શીયુક્તા;
 ખુન ખુલ ચમનમે કરે હએ પુકાર અખ—નેકીકે.
 નેકીકા અંજાગ નેક હી હોગા;
 અંજામ ગદકાતો દએ હો યારખ—નેકીકે.

ગલત નામહ.

—:૦:—

સંક્રહા.	સતર.	ગલત.	સહી.
૫	૧૧	ખેવાડીસખ	ખેવાડીસ અખ.
૭	૨૧	જગલ	જંગલ,
૧૬	૨૩	જલદ	જલદ.
૨૭	૧૭	દનદોરો	દનદોગ,
૨૮	૧૦	સુને	સુનકે.

જાહેર ખખર.

—૦:૦:૦—

મેહેતા જમનાદાશ લગવાનદાશની કંપનીએ
પ્રસીધ્ધ કરેલા પુરતકોની વીગત.

૩. આ. પે.

રૌયલ સ્કુલ પ્રાઈમરના મિનીંગ.....	૦—૪—૦
રૌયલ રીડર નંબર પેટેજના મિનીંગ... ..	૦—૬—૦
રૌયલ રીડર નંબર પીબ્લના મિનીંગ... ..	૦—૮—૦
હાવર્ડ ફૂલ પ્રાઈમરના મિનીંગ, તરજુમા તથા વાક્યોના ઉચ્ચાર સહિત.....	૦—૪—૦
હાવર્ડ ફૂલ પામરના મિનીંગ કુદત તરજુમા સાથે.	૦—૨—૦
હાવર્ડ ફૂલ અગ્રેજી ખીજી ચોપડીના મિનીંગ તરજુમા સાથે.....	૦—૬—૦
ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ કે તેની અંદર ૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગાયનોછે... ..	૦—૧૨—૦
રાજા ચદન અને સતિ મહ્યાગણીનો નાટક...	૦—૬—૦
નકશે સુલેમાનીનો હિંદુ ખેલ... ..	૦—૩—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો... ..	૦—૩—૦
રસીકાનો અતિ મુજી કારસ.....	૦—૧—૬

આ ચોપડીઓ ભૂલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા ખીહારી-
લાલ દુરગાદાશની દુકાનેથી અથવા સુનર્ષ ગથે બજારીતા
બુકસેલરોની દુકાનેથી મળશે. બાહારગામવાલા બુકસેલરોએ
નાચે લખેલે ડોકાણેથી મંગાવી લેવી. કમીશન સાથે આપવામાં
આવશે.

શાં૦ જમનાદાશ લગવાનદાશની કંપની

ડોકાણ ભૂલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા ખીહારીલાલ
દુરગાદાશની દુકાને.

